

CARTE BLANCHE VERSCHENEN IN LE SOIR VAN 29 MAI 2008

DE ONTWIKKELING VAN DE SCHRIJNENDSTE ARMOEDE, ENORME UITDAGING AAN ONZE MAATSCHAPPIJEN, MAAKT DE GRENZEN VAN HET SOCIAAL WERK ZICHTBAAR

Voor veel Belgische gezinnen, de kwetsbaarste vooral, ontwikkelt de daling van de koopkracht zich tot een sociaal drama.

Leven 17% van de gezinnen in Wallonië onder de armoedegrens dan loopt dit cijfer op tot 30% in het Brusselse Gewest. Nieuwe lagen van de bevolking worden door dit verschijnsel getroffen: lage lonen. De overmatige schuldenlast is steeds meer het gevolg van de kosten om aan de basisbehoeften te voldoen. Wonen, voeding en medische zorgen is voor velen een dagelijkse uitdaging geworden.

De strijd tegen de schrijnendste armoede, een enorme uitdaging voor onze maatschappijen, boert achteruit. Deze vaststelling reikt tot over onze grenzen heen en kan doorgetrokken worden naar de globalisering. Produceert de internationalisering van de handel wel degelijk veel rijkdom dan genereert ze ook veel politieke instabiliteit door afwezige regulering naast steeds toenemende milieu-, economische en sociale onzekerheid.

Het Europese sociaal model is meer dan ooit op losse schroeven: het concurrentieprincipe wordt gezien als het gepaste antwoord om de kosten te drukken en de koopkracht te handhaven. Terwijl de werkzekerheid van veel loontrekkenden in haar globaliteit steeds meer wordt ondergraven, voeren de grote bedrijven hun winsten op en zetten door dreiging met ontslagen en delocalisatie de werknemers steeds meer onder druk.

Tegen deze economische en sociale achtergrond lijken voor de kwetsbaarsten onder ons de zoete broodjes nog veraf. Tegen deze achtergrond worden de inschakelingmogelijkheden van de sociale begeleidingstrajecten ingesteld door de Overheid ook danig ingeperkt. Het sociaal werk is met name sterk afhankelijk in onze samenlevingen van de aanpak van het "maatschappelijk vraagstuk" door de politieke formaties. Deze aanpak die de functies van welvaartsherverdeling en van terugbrenging van de ongelijkheden als hefboomen hanteert wordt op dit moment door onze beleidsverantwoordelijken slechts "in de marge" uitgevoerd. In de marge van een economische en financiële markt die ernaar streeft haar regels aan de algehele maatschappij op te dringen en geleid wordt door het maximaliseren van de winst als enig motief. De aanpak houdt zich dan alleen nog

bezig met de ziekteverschijnselen waarvoor een aantal concepten bestaan: *armoedeval, uitsluiting, verpaupering...* Termen die al een aantal jaren het leidmotief zijn van een sector die de strijd tegen de armoede als doelstelling heeft. Concepten die in politieke programma's teruggevonden worden zonder dat de geplande resultaten worden gehaald. Ontegensprekelijk is vandaag de kloof tussen rijk en arm groter geworden.

Het betekent ook niet dat er niets wordt gedaan of dat de sociale hulpverlening geen resultaten boekt. Zonder de implementatie van de voorzieningen voor begeleidingstrajecten zou het leven van heel wat mensen heel wat ondragelijker zijn. Het fijnmazige opvangnet telkens met een verschillende mate aan bescherming heeft een niet te onderschatten effect op het leven van ieder van wie de buurtinbedding wordt versterkt.

Het risico zich een rad voor de ogen te laten draaien is permanent aanwezig: de aanpak van het sociale vraagstuk strikt te gaan beperken tot het werkterrein van de sociaal werkers hoe gemotiveerd en bevoegd die ook zijn. Nog eens: wanneer de voorzieningen voor sociale trajectbegeleiding uitgeteld zijn beginnen de politieke en economische verantwoordelijkheden.

Nemen we het voorbeeld van het Brusselse Gewest waar uitermate veel rijkdom wordt voortgebracht. De armoedegraad is er nochtans heel hoog. Wat betekent dat de toename van de economische groei gepaard gaat met een achteruitgang van de levensomstandigheden van een belangrijk deel van de bevolking m.a.w. dat het nog een lange weg is naar de eerlijke verdeling van de welvaart. De sociale sector kan met de verantwoordelijkheid voor deze realiteit niet worden opgehad. Dat is een politieke verantwoordelijkheid.

De duidelijke begrenzingen die het sociaal werk kent interpellieren het armoedebestrijdingsbeleid dat totnogtoe tegen de ongelijkheden werd gevoerd. Zonder de implementatie van instrumenten van economische regulering die voldoende doortastend zijn om de problematiek van de bestaansonzekerheid aan te pakken zal

het sociaal werk verwateren tot een professionele lekenversie van de charitatieve hulpverlening van weleer.

Je kan het niet genoeg zeggen: de oorzaken van de armoede zijn heel divers. En de antwoorden kunnen maar komen van diverse insteken. Hoe dan ook essentieel is en blijft: tegenwoordig wordt de toegankelijkheid tot de sociale rechten onder druk gezet door de ontwikkeling van de ongelijkheden. Om deze uitdaging aan te gaan moet een pakket maatregelen genomen worden om de fundamentals van het "samen leven" drastisch aan te pakken: wegwerken van de koopkrachtachterstand van de lage inkomens, de toegankelijkheid tot de huisvesting en de energie waarmaken, een beleid voeren dat de bemiddelbaarheid op de arbeidsmarkt en de discriminaties bij aanwervingen aanpakt.

Wij wensen met aandrang aan de nieuwe Staatssecretaris voor Armoedebestrijding en via hem aan de hele regering duidelijk te stellen dat elk van deze beleidsonderdelen zijn plaats heeft in het kader van het afsluiten van een sociaal contract dat kan aansluiten bij de behoefte aan een effectieve solidariteit tussen alle mensen.

Het sociaal werk niet laten afschrijven betekent allereerst het Beleid niet afschrijven. Het Beleid niet afschrijven betekent bij het Beleid op de vereiste van een globale aanpak van het "sociaal vraagstuk" aandringen.

Charles Lejeune

Secretaris-generaal van de Fédération des Centres de service social (FcSS-Fbcmw)

DE FÉDÉRATION DES CENTRES DE SERVICE SOCIAL (WWW.FCSS.BE) OVERKOEPELT, IN HET BRUSSELSE GEWEST, EEN TWINTIGTAL STRUKTUREN (COCOF EN GGC), DIE EEN GENERALISTISCHE SOCIALE BEGELEIDING BIEDEN.

VIJF CENTRA VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK ONTWIKKELEN ACTIVITEITEN IN HET WAALSE STADWEEFSEL NAAST SOCIALE ZIEKENFONDSDIENSTEN.